

Voidaanko kansanvallan rapauttaminen pysäyttää?

SOTE-SOLMUJA JA PAKKOPAITAA
Miten käy kunnallisen itsehallinnon
ja lähidemokratian?

Lahti 6.4.2014

Antti Holopainen

Kansanvallan rapauttaminen edennyt pitkälle

- Porvarillinen demokratia -> kulissidemokratiaa
- Vallankäyttö -> byrokraattiset hallintohimmelit, joita finanssikapitalistien lobbarit hämmentävät
- Osallistuva kansalaisyhteiskunta -> kulutusyhteiskunta, jonka käyttäytymistä ohjataan kaupallisen ja globalisoituneen visuaalisen mielikuvamanipuloinnin keinoin
- Kehitystä ohjaavat markkinoiden lait, joiden toiminnan logiikkaa "häiritsevät" alistetusta asemastaan tietoiset kansanjoukot yhä vähemmän

Esimerkkejä siitä, miten pitkälle ”poliittinen” ylätaso on vieraantunut kansalaisten arjen tarpeista

- Eduskuntapuolueiden yhteinen sote-sopimus
 - > kun terveyskeskuslääkärille pääsyä ei paikallinen kunnallishallinto pysty ratkaisemaan, siirretään sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämismvastuu pois kunnista viidelle sote-kuntayhtymälle
 - Näin siirtyy yli 50% aiemmasta kuntien budjettivallasta välittömän kuntademokratian ulkopuolelle – kenelle?

Toinen esimerkki: Kuntarakenneuudistus

- PARAS/KUPRU johti suurkuntien syntyyn monilla alueilla
 - Kouvola, Oulu, Kuopio, Salo ym.
- Virkkusen vetämä kuntarakennehanke:
 - Hurraahuutoja demokratian palauttamisen puolesta hankkeen ympärillä ei ole kuulunut
 - Sosiaali- ja terveystalvet pois peruskuntien päätösvallasta kokonaan sote-kompromissin seurauksena

Tutkijat ovat ymmällään:

Sosiaalilääketieteen professori Juhani Lehdon arvaus:
"että joko

a) tämän linjauksen pohjalta ei lakiesitystä saada valmisteltua ainakaan ennen eduskuntavaaleja tai

b) tehdään jokin abstrakti hallintolaki, joka jättää kaikki hankalat kysymykset uusien Ervojen sisällä ratkaistavaksi - ja elämme hallinnollisessa mielessä aika kaoottista aikaa tämän vuosikymmenen loppuun. Ja rahaa palaa ja olennaiset sisällölliset uudistukset jäävät edelleen odottamaan hallinnon epävarmuuden loppumista."

Virkamiehet hämmentyneitä

Jouko Kajanoja eräässä sähköpostiviestissä:

”2. Tapasin STM:ssä valmisteluun osallistuvan virkamiehen. Oli kauhuissaan. Heillä on muistaakseni 10 viikkoa aikaa tehdä ehdotukset, koska lait pitää saada syksyllä eduskuntaan. Ottaen huomioon, että likimain kaikki on auki ja kyse on koko sosiaali- ja terveystoimen parlamentaarisesti ohjatusta uudelleenjärjestelystä, päädyimme epätoivoiseen hihitykseen.

Jouko Kajanoja”

”DIALEKTIIKAN YLISTYS”

- Bertol Brecht:
 - Kun hallitsijat ovat puhuneet, tulevat hallitut puhumaan ja ei koskaan on vielä tänään...”
- **Katainen jättää politiikan -
pääministeri vaihtuu kesällä**
- Onko nyt jo kypsymässä kapitalistisen hallitsemistavan kriisi?
 - Lähidemokratian näkökulmasta näin on ollut jo pitkään

Kansanvallan rapauttamisen pysähtyminen ei tapahdu ylätasolla

- Merkkejä kansalaisyhteiskunnan heräämisestä olemassa
 - Kiinnostus EU-vaaleja kohtaan aivan toista luokkaa kuin oli 5 vuotta sitten
 - Mielenosoitusten ja mielenilmaisujen herkkyys lisääntynyt
 - Tietoisuus hallintohimmeliä avuttomuudesta kyetä hallitsemaan niille annettuja julkisen vallan tehtäviä alkaa levitä sekä demareiden että muiden ”valtaa käyttävien” puolueiden aktivistien keskuudessa
 - Vaihtoehtoinen tietoisuus kuitenkin puuttuu miltei kokonaan
 - Demokratian palauttamisen kaipuun ituja on havaittavissa, mutta ei tiedetä oikein miten se tapahtuisi
 - > tarvittaisiin
 - uutta Leniniläistä julistusta: **”Kaikki valta neuvostoille”**
- **Miten julistuksesta saataisiin uskottava, kansalaisyhteiskunnan tietoisuutta nostava ja joukkoja mobilisoiva?**

”Neuvostot”

- Korttelitoimikunnat, kylätoimikunnat, asukas yhdistykset
 - Kansalaisjärjestöjen aktivoituvat yhä aktiivisemmin kantaa ottavat verkostot
 - Lausuntoja ja kannanottoja valmisteilla oleviin laki/asetusesityksiin
 - Netti käytössä - hallinnon sisäisistä byrokratiaprosesseista saatavilla yhä enempi tietoa
 - Vaihtoehtoisen tiedottamisen kehittäminen sosiaalisessa mediassa - mutta ei pelkästään Facebookissa, on myös kokoonnuttava ja verkostoiduttava
 - Mielenosoituksia ja muita kansalaismielipiteen ilmauksia
 - Kunnallisen lähidemokratiamallien kehittäminen ja kokeilu, joita ei ole vielä olemassa
- > **ON SUORAN TOIMINNAN AIKA!**

Pohdittavaa – miten tästä eteenpäin?

- Keskitetyn terveystalvumallin puolesta puhuvia tekijöitä:
 - Lääketieteellis-tekninen kehitys ja tasa-arvoinen oikeus saada palveluja (erityisosaamisen eriytyminen)
 - Kaksiportaisen kuntademokratian mallin jalkautuminen Suomeen olisi taannut demokraattisen ohjauksen – miten tämä voisi toteutua viidellä alueella?
- Lähidemokratian kehittämisen välttämättömyys
 - Mistä päästä se voisi lähteä liikkeelle
 - Tuskin ylätasolta

Voidaanko kansanvallan rapauttaminen pysäyttää?

SOTE-SOLMUJA JA PAKKOPAITAA
Miten käy kunnallisen itsehallinnon
ja lähidemokratian?

Lahti 6.4.2014

Antti Holopainen

Kansanvallan rapauttaminen edennyt pitkälle

- Porvarillinen demokratia -> kulissidemokratiaa
- Vallankäyttö -> byrokraattiset hallintohimmelit, joita finanssikapitalistien lobbarit hämmentävät
- Osallistuva kansalaisyhteiskunta -> kulutusyhteiskunta, jonka käyttäytymistä ohjataan kaupallisen ja globalisoituneen visuaalisen mielikuvamanipuloinnin keinoin
- Kehitystä ohjaavat markkinoiden lait, joiden toiminnan logiikkaa "häiritsevät" alistetusta asemastaan tietoiset kansanjoukot yhä vähemmän

Esimerkkejä siitä, miten pitkälle ”poliittinen” ylätaso on vieraantunut kansalaisten arjen tarpeista

- Eduskuntapuolueiden yhteinen sote-sopimus
 - > kun terveyskeskuslääkärille pääsyä ei paikallinen kunnallishallinto pysty ratkaisemaan, siirretään sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu pois kunnista viidelle sote-kuntayhtymälle
 - Näin siirtyy yli 50% aiemmasta kuntien budjettivallasta välittömän kuntademokratian ulkopuolelle – kenelle?

Toinen esimerkki: Kuntarakenneuudistus

- PARAS/KUPRU johti suurkuntien syntyyn monilla alueilla
 - Kouvola, Oulu, Kuopio, Salo ym.
- Virkkusen vetämä kuntarakennehanke:
 - Hurraahuutoja demokratian palauttamisen puolesta hankkeen ympärillä ei ole kuulunut
 - Sosiaali- ja terveystalvet pois peruskuntien päätösvallassa kokonaan sote-kompromissin seurauksena

Tutkijat ovat ymmällään:

Sosiaalilääketieteen professori Juhani Lehdon arvaus:
"että joko

a) tämän linjauksen pohjalta ei lakiesitystä saada valmisteltua ainakaan ennen eduskuntavaaleja tai

b) tehdään jokin abstrakti hallintolaki, joka jättää kaikki hankalat kysymykset uusien Ervojen sisällä ratkaistavaksi - ja elämme hallinnollisessa mielessä aika kaoottista aikaa tämän vuosikymmenen loppuun. Ja rahaa palaa ja olennaiset sisällölliset uudistukset jäävät edelleen odottamaan hallinnon epävarmuuden loppumista."

Virkamiehet hämmentyneitä

Jouko Kajanoja eräässä sähköpostiviestissä:

”2. Tapasin STM:ssä valmisteluun osallistuvan virkamiehen. Oli kauhuissaan. Heillä on muistaakseni 10 viikkoa aikaa tehdä ehdotukset, koska lait pitää saada syksyllä eduskuntaan. Ottaen huomioon, että likimain kaikki on auki ja kyse on koko sosiaali- ja terveystoimen parlamentaarisesti ohjatusta uudelleenjärjestelystä, päädyimme epätoivoiseen hihitykseen.
Jouko Kajanoja”

”DIALEKTIIKAN YLISTYS”

- Bertol Brecht:

- Kun hallitsijat ovat puhuneet, tulevat hallitut puhumaan ja ei koskaan on vielä tänään...”

- **Katainen jättää politiikan -
pääministeri vaihtuu kesällä**

- Onko nyt jo kypsymässä kapitalistisen hallitsemistavan kriisi?

- Lähidemokratian näkökulmasta näin on ollut jo pitkään

Kansanvallan rapauttamisen pysähtyminen ei tapahdu ylätasolla

- Merkkejä kansalaisyhteiskunnan heräämisestä olemassa
 - Kiinnostus EU-vaaleja kohtaan aivan toista luokkaa kuin oli 5 vuotta sitten
 - Mielenosoitusten ja mielenilmaisujen herkkyys lisääntynyt
 - Tietoisuus hallintohimmeliin avuttomuudesta kyetä hallitsemaan niille annettuja julkisen vallan tehtäviä alkaa levitä sekä demareiden että muiden "valtaa käyttävien" puolueiden aktivistien keskuudessa
 - Vaihtoehtoinen tietoisuus kuitenkin puuttuu miltei kokonaan
 - Demokratian palauttamisen kaipuun ituja on havaittavissa, mutta ei tiedetä oikein miten se tapahtuisi
 - > tarvittaisiin
 - uutta Leniniläistä julistusta: **"Kaikki valta neuvostoille"**
- **Miten julistuksesta saataisiin uskottava, kansalaisyhteiskunnan tietoisuutta nostava ja joukkoja mobilisoiva?**

”Neuvostot”

- Korttelitoimikunnat, kylätoimikunnat, asukasyhdistykset
 - Kansalaisjärjestöjen aktivoituvat yhä aktiivisemmin kantaa ottavat verkostot
 - Lausuntoja ja kannanottoja valmisteilla oleviin laki/asetusesityksiin
 - Netti käytössä - hallinnon sisäisistä byrokratiaprosesseista saatavilla yhä enempi tietoa
 - Vaihtoehtoisen tiedottamisen kehittäminen sosiaalisessa mediassa - mutta ei pelkästään Facebookissa, on myös kokoonnuttava ja verkostoiduttava
 - Mielenosoituksia ja muita kansalaismielipiteen ilmauksia
 - Kunnallisen lähidemokratiamallien kehittäminen ja kokeilu, joita ei ole vielä olemassa
- > **ON SUORAN TOIMINNAN AIKA!**

Pohdittavaa – miten tästä eteenpäin?

- Keskitetyn terveystalvumallin puolesta puhuvia tekijöitä:
 - Lääketieteellis-tekninen kehitys ja tasa-arvoinen oikeus saada palveluja (erityisosaamisen eriytyminen)
 - Kaksiportaisen kuntademokratian mallin jalkautuminen Suomeen olisi taannut demokraattisen ohjauksen – miten tämä voisi toteutua viidellä alueella?
- Lähidemokratian kehittämisen välttämättömyys
 - Mistä päästä se voisi lähteä liikkeelle
 - Tuskin ylätasolta